

bioSCOPE 10

Deze maand:

Wat als de wereld vergaat?
p. 9

Dit was het nieuws!
p. 14 en 15

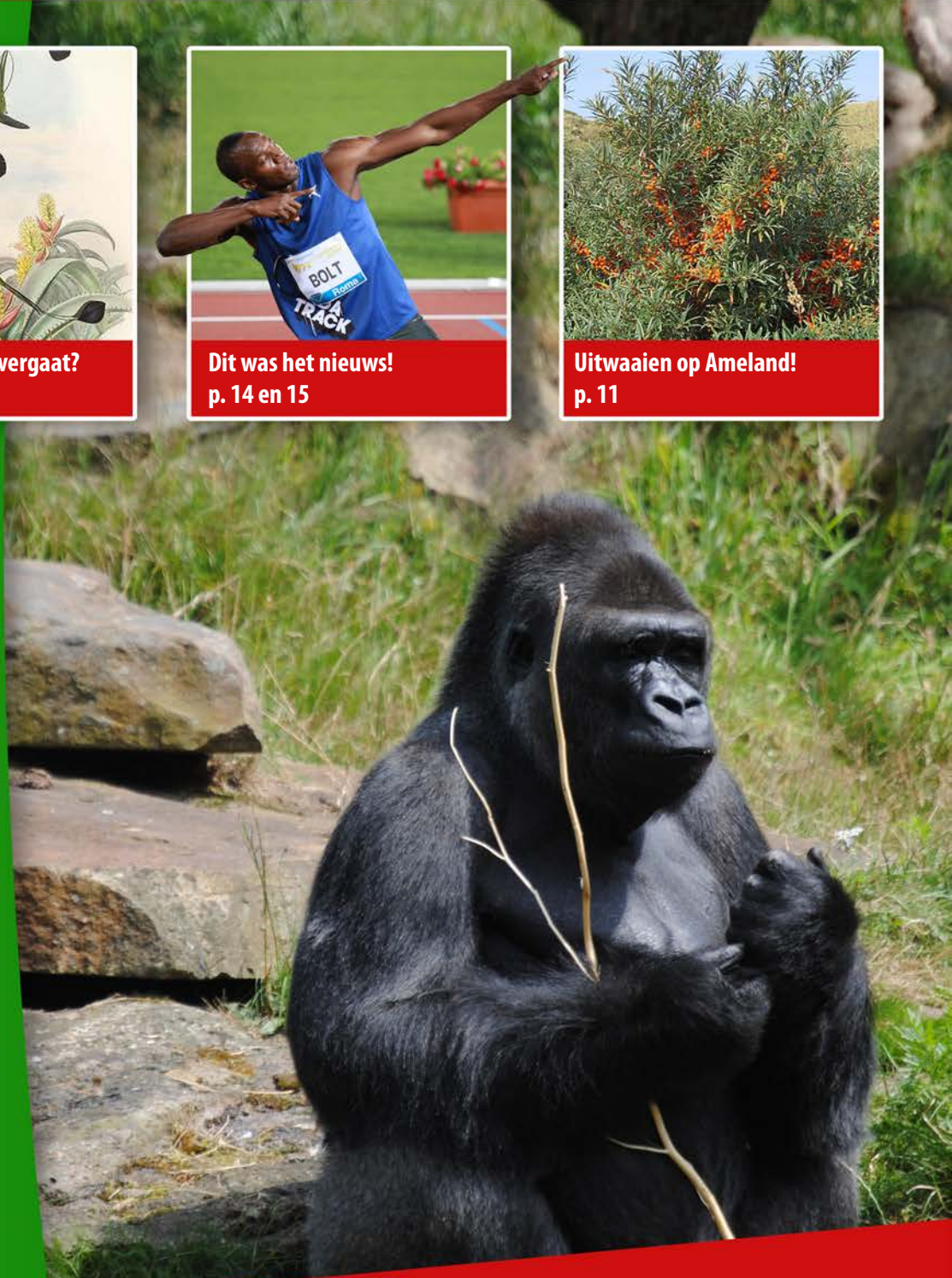

Uitwaaien op Ameland!
p. 11

English articles included!

Ontdek de Bioscope en praat mee op Facebook!

We gaan aapjes kijken! p. 5

De toekomst van de duinen

Het Nederlandse landschap is het strijdtoneel van vele belangen. Wonen, werken, transport, landbouw en recreatie eisen hun plek, en er zijn ook verschillende natuuropvattingen. Lange tijd domineerde de klassieke opvatting van beheerde natuurerreinen in een kleinschalig landschap. Sinds enkele decennia wint de wildernisopvatting terrein.

In de duinen vind je al die functies, opvattingen en de strijd daarover terug. Van oudsher zijn de duinen belangrijk om

laag Nederland te beschermen tegen de zee. Maar er werd ook al vroeg gewoond, gejaagd en landbouw bedreven. In de vorige eeuw werden de duinen belangrijk voor de drinkwatervoorziening. Recreatie en natuurbescherming kregen er een plek. De duinen omvatten enkele nationale parken en Natura 2000 gebieden. Om hun natuurwaarde worden ze wel de 'golden fringe' van Europa genoemd.

Ook in de duinen wint de wildernisvisie terrein. Waren de duinen heel vroeger dynamisch door de invloed van zee en wind, met name de vorige eeuw zijn ze steeds meer vastgelegd met helm en bos. Nu wil men de dynamiek weer terug. Vegetaties en bodemlagen worden verwijderd, zodat het zand weer kan stuiven. In de duinenrij langs het strand worden kerven gemaakt zodat de wind vanuit zee zand en zout naar binnen kan blazen. En er lopen heel wat schotse hooglanders, koniks en zelfs een stel wisenten rond.

Soms roepen deze ontwikkelingen weerstand op bij recreanten die opeens hun vertrouwde duin overhoop gehaald zien worden door grote bulldozers. Woestijn in plaats van groen.

Niet alleen het natuurbeheer verandert, ook het beheer van de recreatie is veranderd, van kleine voorzieningen via zonering voor intensieve en extensieve recreatie, tot zoeken naar samenwerking met recreatieondernemers voor meer luxe voorzieningen. De drinkwaterwinning is aangepast aan de andere functies. Waar vroeger rivierwater werd geïnfilteerd via kanalen, wordt dit nu geïnjecteerd. Het zand vervult daarbij een belangrijke functie als zuiveraar van het rivierwater.

Terwijl de natuur van de duinen dynamischer wordt, worden ook de andere functies voortdurend aangepast aan nieuwe maatschappelijke eisen. Een belangrijke rol is daarbij weggelegd voor de drinkwaterbedrijven die grote delen van de duinen beheren. Voor deze bedrijven zijn natuurbeheer en recreatie net zulke belangrijke taken als drinkwaterwinning.

Door de grote schaal van de duinen is deze combinatie van functies en natuurvisies mogelijk. Maar er wordt ook bewust gezocht naar mogelijkheden om de verschillende functies en visies te combineren. Aan een dergelijke multifunctionele benadering van het Nederlandse landschap is dringend behoefte in deze tijd. Het duin is een proeftuin voor de toekomst van het Nederlandse landschap.

Jos Dekker

In december verschijnt een themanummer van Landschap over de duinen.

Departementsberichten

Onderzoeksgroep Animale Ecologie

Per 1 december 2012 zal de onderzoeksgroep Animale Ecologie starten. De groep zal de Bachelorcursussen Gedragsbiologie, Gedragsecologie en Cognitie & Gedrag verzorgen en zal bovendien het daaraan gekoppelde onderzoek met betrekking tot social behaviour uitvoeren in het BPRC in Rijswijk. De groep biedt verder diverse stagemogelijkheden voor Masterstudenten. De onderzoeksgroep zal onder het Institute of Environmental Biology (IEB) vallen.

Indikkingsplan Biologie

Het departement Biologie heeft 9 vleugels in het Kruyt toegewezen gekregen, exclusief het fytotron. Met de kassen en dierverzorging erbij komt de totale oppervlakte voor Biologie op 7300m². Het wachten is op goedkeuring vanuit Vastgoed & Campusontwikkeling, alvorens de indikking kan starten.